
Przetoka skórno-gardłowa jako powikłanie po laryngektomii – wciąż aktualny problem kliniczny

Post-laryngectomy pharyngocutaneous fistula a still topical clinical problem

Stanisław Betlejewski¹, Anna Szymańska-Skrzypek²

¹Katedra Zdrowia Publicznego Collegium Medicum im L. Rydygiera w Bydgoszczy
Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu

Kierownik: dr hab. K. Leksowski

²Klinika Otolaryngologii Collegium Medicum im L. Rydygiera w Bydgoszczy

Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu

Kierownik: prof. dr hab. H. Kaźmierczak

Summary

Background. Pharyngocutaneous fistula following laryngectomy is a serious complication, and its incidence varies from 4% to 65%. The study's objective was to determine the incidence of post laryngectomy fistulas in patients operated in our department to establish whether specific factors predispose to fistula formation. **Methods.** A retrospective study was performed in 573 patients who underwent laryngectomy. **Results.** Between 1989 and 1999, 835 cases of laryngeal carcinoma were diagnosed, 690 were treated surgically, 573 of them underwent laryngectomy in our department. Of these patients, 545 (95,1%) had total laryngectomy, while 28 (4,9%) partial laryngectomy. In 538 cases the laryngectomy was combined with radical or functional neck dissection. The presence of early postoperative fistula was established in 65 of the 573 patients (11,3%). Our study could not verify reports that any specific factors were significantly related to fistula formation, the only factors that did show statistical significance were the preoperative patient's general health status and the kind of postoperative antibiotic therapy. **Conclusions.** On the base of literature review, the authors compare results obtained in the last decade of the 20 century with results obtained earlier. Although the incidence of post-laryngectomy pharyngocutaneous fistulas decreased in comparison with the fistula rate observed earlier, the problem is still unresolved, and the fistulae remain a serious complication of larynx oncology surgery.

Hasła indeksowe: laryngektomia, powikłania, przetoka skórno-gardłowa, przegląd piśmiennictwa

Key words: laryngectomy, complications, pharyngocutaneous fistula, literature review

Otolaryngol Pol 2007; LXI (3): 271–279 © 2007 by Polskie Towarzystwo Otolaryngologów – Chirurgów Głowy i Szyi

Problem nowotworów, profilaktyki, terapii i powikłań z tym związanych jest wciąż stale aktualnym problemem, zwłaszcza w Polsce. W Polsce populacja osób chorującą na nowotwory głowy i szyi nadal charakteryzuje się najwyższą zachorowalnością wśród krajów Europy [2, 61]. Już w pracach statystycznych z okresu powojennego obserwowano znaczący wzrost liczby nowotworów krtani o ok. 50 % w stosunku do zachorowań w latach

1921–1940 (Curren, wg [1]) Tę tendencję wzrostową potwierdzają w swoich pracach Bień i wsp. [2], Gadomska [3], Semczuk [4, 5], Szmeja [6], Zatoński [7] do połowy lat 90. XX w., gdzie w pojedynczych doniesieniach zaobserwowano zarówno obniżenie liczby zachorowań u mężczyzn, jak i spadek współczynnika umieralności u mężczyzn. Natomiast u kobiet nadal utrzymuje się na stałym poziomie [2, 7]. Stanowimy pod względem zapadalności jeden

Autorzy nie zgłaszają konfliktu interesów.

z przodujących krajów na świecie. Świadomość ludzi chorych lub potencjalnie zagrożonych chorobą nie wzrasta, wskutek czego pacjenci do lekarza rodzinnego, a stamtąd do laryngologa trafiają w dość zaawansowanych stadiach choroby. Utrudnia to znacznie leczenie, nasila się możliwość występowania powikłań wczesno- i późnopooperacyjnych, w konsekwencji zmniejsza szansę na wyleczenie i skraca znacznie okres przeżywalności.

CEL PRACY

Celem pracy było, na podstawie analizy materiału klinicznego chorych z nowotworem krtani, ocenić liczbę występujących przetok skórno-gardłowych jako powikłań po chirurgicznym usunięciu krtani u osób leczonych w Klinice Otolaryngologii AM w Bydgoszczy w ostatnim dziesięcioleciu XX w. i porównanie tych danych z wynikami uzyskiwanymi w polskich i zagranicznych ośrodkach klinicznych w latach wcześniejszych.

MATERIAŁ I METODA

W latach 1989–1999 w Katedrze i Klinice Otolaryngologii AM w Bydgoszczy hospitalizowano 835 pacjentów ze zmianami nowotworowymi w obrębie krtani. U wszystkich chorych rozpoznano raka płaskonabłonkowego krtani w różnym stopniu zaawansowania w klasyfikacji TNM, z czego 690 (82,6%) chorych poddano leczeniu operacyjnemu. Pozostali chorzy bądź zostali zdyskwalifikowani z leczenia chirurgicznego, bądź też nie wyrazili zgody na ten sposób leczenia. Wszyscy ci chorzy zostali skierowani do dalszego postępowania terapeutycznego w Centrum Onkologii w Bydgoszczy. U 117 z nich (14%), u których rozległość i lokalizacja zmian na to pozwalała [1] usunięto zmiany nowotworowe krtani metodą mikrochirurgiczną z użyciem lasera CO₂.

Ze względu na całkowicie inną technikę operacyjną, polegającą na mikrochirurgicznym, endoskopowym usunięciu zmian chorobowych z użyciem promienia lasera CO₂, nie uwzględniono tych chorych w materiale dotyczącym powikłań po doszczętnym lub częściowym usunięciu krtani metodami chirurgii konwencjonalnej.

U 573 osób, to jest u 68,6% wszystkich chorych, zastosowano metodę polegającą na częściowym lub całkowitym usunięciu krtani. Wśród zoperowanych

Tabela I. Wiek i płeć operowanych chorych

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Procent
32–40	6	17	23	4
41–46	14	65	79	13,8
47–52	14	92	106	18,5
53–58	13	106	119	20,8
59–64	12	102	114	19,9
65–70	9	83	92	16,0
71–76	3	31	34	5,9
77–82	1	4	5	0,9
83–88	0	1	1	0,2
Razem	72	501	573	100

Tabela II. Stan zaawansowania raka krtani wg klasyfikacji TNM

Stadium wg TNM	Liczba operowanych chorych	Procent
T ₁	11	1,9%
T ₂	73	12,7%
T ₃	322	56,2%
T ₄	167	29,1%
Razem	573	100%

Tabela III. Stan węzłów chłonnych szyi u operowanych chorych

Stan węzłów chłonnych szyi	Liczba operowanych chorych	Procent
N ₀	315	55%
N ₁	117	20,4%
N ₂	130	22,7%
N ₃	11	1,9%
Razem	573	100%

w latach 1989–1999 metodą konwencjonalną 573 pacjentów było 501 mężczyzn i 72 kobiety. Średnia wieku operowanych wynosiła 56,5 lat. W przypadku mężczyzn było to 56,5, a w przypadku kobiet 54,4.

Wśród operowanych chorych w zdecydowanej większości stwierdzono wg klasyfikacji TNM III stopień stanu zaawansowania raka krtani, bo u 322 chorych, co stanowi 56,2% operowanych chorych. Mała liczba operowanych chorych w stadium zaawansowania T₁ spowodowana jest tym, że większość chorych w tym stadium operowana była z zastosowaniem mikrochirurgii laserowej CO₂. Dane dotyczące stanu zaawansowania raka w badanej grupie chorych oraz stan węzłów chłonnych u tej grupy przedstawiono w tab. II i III.

Download English Version:

<https://daneshyari.com/en/article/3171355>

Download Persian Version:

<https://daneshyari.com/article/3171355>

[Daneshyari.com](https://daneshyari.com)